

Omroep Zender Museum

Opgericht augustus 2005

NIEUWSBRIEF nr. 45 november 2022

Vrienden van het Omroep Zender Museum, hier ligt het vijfenveertigste nummer van onze Nieuwsbrief voor u. In deze Nieuwsbrief verslag van de vele activiteiten sinds de vorige Nieuwsbrief

De verhuizing

Het kwam sneller dan verwacht, al in juni kwam de verhuizer. En het was heet die twee dagen dat de spullen van de toren naar het zendgebouw werden versjouwd. Om 7:30 uur in de morgen van 15 juni klonk het startschot en werd begonnen met het benodigde verhuismateriaal naar de 15e verdieping te brengen.

Klaar voor de start

Het tempo van de verhuizing werd bepaald door de lift in de toren. Eén verhuizer werd aangewezen als liftboy die de hele dag op en neer ging en het contact onderhield met de ploeg boven en de mensen die de vrachtwagens laadden.

Zodra de eerste vrachtwagen vol was vertrok ook een deel van de mensen naar het Zendgebouw om daar de spullen te lossen. Zij bleven daar de hele dag om te lossen en alles in het juiste vertrek te plaatsen.

Weer een vrachtwagen te lossen

Het OZM heeft een kantoorruimte gekregen op de 3^e verdieping die niet helemaal met de lift is te bereiken. Een trap van een halve verdieping hoog was een flinke horde voor kantoorkasten gevuld met boeken en andere documenten.

Johan Boonstra probeert een bureau in elkaar te zetten

Behalve de kantoorruimte hebben we nog ruimten voor:

- onze expositie
- archief
- meetapparatuur

en een plaats voor grote zenderkasten.

Alles kon niet direct op de definitieve plek worden neergezet, zodat in de middag van de 2^e verhuisdag nog de nodige rolcontainers en kratten met apparatuur en andere spullen over bleven. In de weken daarna hebben we alles een mooi plekje gegeven.

De halve zender rechts moet nog aan de al geplaatste kast links worden geschroefd.

Wel verhuisd, maar nog niet opgeruimd

Inmiddels is het november en moeten we alleen nog het vertrek met de meetapparaten netjes maken, zodat alles weer op een logische plek komt te staan.

Al met al zijn we blij met ons nieuwe onderkomen. Voor het eerst hebben we zelfs daglicht in ons kantoor, dat was gewoon even wennen.

Expositie in Zendstation

In de kelder van het Zendstation zijn we al geruime tijd een expositie aan het inrichten, zoals ook in de vorige Nieuwsbrief al is gemeld. Die inrichting is nu voltooid. In de eerste “straat” besteden we aandacht aan het tijdperk van de AM zenders en de ontvangers daarvoor. De signalen van onze studio die we via de zender in de maquette van het Zendgebouw uitzenden zijn prima in de kelder te ontvangen. Daarbuiten niet, maar dat is ook de bedoeling.

Een stukje van de “AM straat”

Om de hoek begint het FM gedeelte. Hier staan naast de nodige zenders ook weer enkele, soms zeldzame ontvangers zoals een prototype van een RDS/TMC ontvanger. Eén FM zender is werkend en zendt zijn eigen programma uit. Het signaal is weer in de hele kelder te ontvangen.

De werkende FM zender

Daarna wordt de techniek steeds moderner met DAB apparatuur.

Tot slot in deze “straat” aandacht voor televisie. Dit gaat van een werkende mechanische TV uit de jaren '30 tot twee programma's die via digitale TV (DVB-T) worden uitgezonden en ook weer in de kelder kunnen worden ontvangen.

Links digitale TV en rechts een TV uit 1955

Is de expositie nu helemaal klaar? Nou nee, het kan altijd mooier. Dus gaan we verder met een aantal verfijningen zoals aandacht voor de techniek voordat geluidsoverdracht via de ether mogelijk was.

Razende reporter

Het zal niet bij iedereen direct naar boven komen wat er gebeurde op 9 mei 1961.

Bij ons dus ook niet toen we begin mei eerst gebeld werden door VPRO Radio 1 en kort daarna door RTV Utrecht.

We kregen te horen dat maandag 9 mei het 61 jaar geleden was dat koningin Juliana de Gerbrandy toren in IJsselstein heeft geopend. Beide wilden een interview over dit gebeuren. Bij Radio 1 zou dat een telefonisch interview zijn en RTV Utrecht stelde voor een reporter te sturen voor een live interview over de geschiedenis van de toren. Wij besloten om voor het laatste voorstel te gaan.

In de uitzending tussen 12:00 en 12:45 uur zouden dan een aantal korte interview fragmenten worden uitgezonden.

Zo stond op 9 mei verslaggever Robert-Jan Booij voor het hek bij de toren en meldde zich om toegelaten te worden. Toen Rein Simonse naar het hek liep om hem op te halen zag hij dat Robert-Jan met een koptelefoon over zijn petje al druk aan het praten was in zijn microfoon. Toen Rein bij het hek kwam stelde Robert-Jan gelijk een vraag en duwde de microfoon onder de neus van Rein voor een antwoord.

Even later op de vraag of dat een testje was kwam het antwoord "nee dat is direct uitgezonden als opwarmertje voor het programma dat zo gaat beginnen".

Robert-Jan was bezorgd over het bereik van zijn 4G apparatuur in de toren, en dat was terecht. In de toren werkte het niet goed, haperingen en veel vertraging op de lijn.

Robert-Jan stelt een vraag aan Leo Penning van het OZM

Daarom heeft hij binnen stukjes op zijn telefoon opgenomen en die opgestuurd. Voor ons wat verwarrend, de gesprekken en opnames gingen niet in de volgorde die in de uitzending nodig waren, maar uiteindelijk was het resultaat prima.

Bezoek aan het OZM

Op 9 november was er een lezing in het Zendgebouw, georganiseerd door de Historische kring IJsselstein. Het onderwerp was de ontwikkeling van IJsselstein en

omgeving in de laatste honderden jaren. Voor en na de lezing konden de bezoekers de OZM expositie bezoeken.

Enkele van de ruim 100 bezoekers in het OZM

Voor het eerst in 5 jaar weer bezoekers, een mijlpaal! Wij zijn aan het werk om regulier bezoek aan het OZM weer mogelijk te maken. Heeft u interesse? Hou dan onze website www.omroepzendermuseum.nl in de gaten. Daar wordt binnenkort bekend gemaakt hoe u zich kan aanmelden voor een bezoek.

In de schijnwerper:

Radiogolven

Radiogolven gaan via de zendantenne de "ether" in. Radio, licht en röntgenstralen zijn allemaal elektromagnetische straling.

Het woord straling wekt bij veel mensen nu angstgevoelens op, is dat niet gevaarlijk? Wordt ik er niet ziek van?

Hoe anders was dat in de jaren '20 van de vorige eeuw. Toen dacht men meer aan een heilzame werking van radiogolven voor mens, dier en plant. Lees maar op de volgende pagina's wat het tijdschrift Astra daar over schreef.

Nieuwsbrief Stichting Omroep Zender Museum

Redactie Rein Simonse

Foto's Rein Simonse

Wilt u reageren?

Mail naar nieuwsbrief@omroepzendermuseum.nl

Website: www.omroepzendermuseum.nl/

Disclaimer: zie website OZM

Radio als levens- stimulans

Krachtgevende stralen van een zendstation.

In het proces Seznec, over de zaak Quémeneur, werd de eerzame, alleen een tikje wetenschappelijk aangelegde agrariër Christoflon, indertijd verdacht gemaakt, omdat hij zijn bieten en winterkoren niet op de oude be-

proefde wijze met stal- of kunstmest, doch middels electro-magnetisme deed groeien als... kool.

Daar moest, volgens de kwaadsappige Fransche boeren te Quene-les-Yoelines, duivelsche toovenarij achter steken; weshalve zij den sterken arm anoniem adviseerden, Christoflon's „bat-ôuwe" eens terdege om te spitten. Iets bijzonders moest er per se gevonden worden, en de oogst kon dan ook wel bestaan, uit de onfortuinlijke botten van den spoorloos verdwenen zaakwaarnemer Quemeneur.

Christoflon verhoogde de opbrengst van zijn akkers door de daarop gezaaide of geplante producten te doen rijpen in een magnetisch krachtveld, dat hij opwekte tusschen boven een landstrook gespannen, electriciteit voerende draden, en den grond: „de aarde".

Hoewel de uitkomsten van een dergelijk electro-magnetisch groeiproces in 't algemeen nog vrij verwarrend zijn, staat het toch wel vast, dat, mits met beleid toegepast, plantengroei belangrijk

kan worden gestimuleerd, wanneer deze in een electrisch of in een electro-magnetisch veld plaats vindt.

— □ —

Deze invloed van electriciteit op het leven, zij het tot dusver waarneembaar bij het plantenleven, heeft de vraag doen rijzen: welken invloed hebben voortdurend onderhouden, krachtige, electro-magnetische wisselvelden op het dierlijk leven om kort te gaan: welken invloed hebben de radiogolven — want dat zijn ten slotte electro-magnetische wisselvelden — op den mensch?

Het is een feit, dat op hetzelfde moment, dat u deze regels leest, radiogolven van alle kanten uw lichaam binnendringen en hetzelfde op pijnlooze wijze doorzeven. Voor zoover wij hebben kunnen nagaan, is die invloed practisch nihil, omdat de energie der electro-magnetische golven in kwestie zoo gering is.

Maar die invloed is zeker niet nihil, wanneer ge uw leven slijt bij wijze van spreken *onder* de antenne van een radio-kraftstation. Die invloed is verder een heilzame, want volgens onderzoeken van d'Arsonval hebben de hoogfrequente wisselstroompjes, die de Draadloze Telefonie kenmerken, een daling van den bloeddruk tengevolge, waardoor arterio sclerose wordt voorkomen of belemmerd.

Onder de antenne van een radio-station zullen dus onze toekomstige Methusalems leven en wanneer wij buiten het grondvlak van het radio-luchtnet ook nog oud willen worden, is er maar één methode en dat is, streven naar een

vermeerdering van het totaal op Aarde uitgestraalde aantal kilowatts.

Dat is op 't oogenblik, volgens „Practical Electrics”, van alle zendstations te zamen niet meer dan 5000 kilowatts en deze hoeveelheid is niet voldoende om ons leven een paar minuten te verlengen.

Het is minstens noodig, dat een effect wordt bereikt, als bijv. onder de antenne van het radio-station Arlington in Virginië. Dit station straalt zooveel energie uit, dat, wanneer men onder de antenne over den vochtigen grond wandelt, een prikkelend gevoel aan de voetzolen ver-raadt, hoe radio-energie door 't lichaam naar de aarde afvloeit. Uit een metalen automobiel-carosserie, die door haar rubberbanden van den grond geïsoleerd is, trekt men, op den grond staande, gemakkelijk gevaarlooze vonken; even-zoo uit de inzittenden zelf.

Wanneer men tijd en lust had, om een kuur van een jaar of wat in dit open-lucht Radio-Sanatorium te volgen, zouden de heilzame gevolgen zeker even treffend zijn, als die bij de kool van den heer Christoflon.

Maar dat gaat niet. En daarom moe-

ten mensch en dier geradiologeerd worden, terwijl zij hun dagelijksche bezigheden verrichten. Dat is: wij moeten groeien en krachtig blijven, als de boontjes van Christoflon onder de leven-wekkende draden; wij moeten arbeiden, terwijl het Radio Super-station der toekomst, zijn onzichtbare medicijn continu op 's lands kosten uitzendt.

— Meneer, hebt u geen koptelefoon noodig bij uw ontvanger?
— Dank u, niet noodig. 'k Ben vrijgezel!